

Salt

Filmens innehåll

Mycket av det vi äter innehåller det vi kallar för koksalt. Saltet är en del av våra liv och våra kroppar. Men hur kommer det sig att våra kroppar innehåller salt och varför behöver vi det? Hur utvinns koksaltet vi äter?

Vi ska undersöka vad din kropp har med urhaven att göra och hur salt har hamnat långt nere under markytan. Vi besöker också en saltgruva och saltfält vid havet.

Programmet är indelat i kapitel:

- Inledning
- Vad är salt?
- Salt i din kropp
- Var finns saltet?
- Att utvinna salt
- Användning av salt
- Sammanfattning

Undervisningen ska behandla följande centrala innehåll enligt läroplan:

Kemi (mellanstadiet)

- Materiens kretslopp genom råvarors förädling till produkter, hur de blir avfall som hanteras och sedan återgår till naturen.
- Matens innehåll och näringsämnenas betydelse för hälsan. Historiska och nutida metoder för att förlänga matens hållbarhet.

Kemi (högstadiet)

- Innehållet i mat och drycker och dess betydelse för hälsan.

Hem - och konsumentkunskap (årskurs 7 - 9)

- Hur livsmedel och andra varor produceras och transporteras och hur de påverkar miljö och hälsa.

Biologi (mellanstadiet)

- Människans beroende av och påverkan på naturen och vad detta innebär för en hållbar utveckling.

Biologi (högstadiet)

- Människans påverkan på naturen lokalt och globalt. Möjligheter att som konsument och samhällsmedborgare bidra till en hållbar utveckling.

Filmfakta

Ämne: Kemi, Hem- och konsumentkunskap, Biologi

Ålder: Från 10 år (M, H)

Speltid: 16 minuter

Svenskt tal med svensk text som tillval

Produktion: Medien LB

Inlärningsmål:

- Att lära sig om vad koksalt är för något, hur det utvinns, hur det används och varför vi människor behöver salt.

Salt

Diskussionsfrågor

Det är viktigt att läraren/ledaren förbereder övningarna kring filmen och funderar igenom hur diskussioner och svar ska hanteras. Dela gärna upp gruppen i mindre grupper och låt deltagarna först skriva ned sina svar. Anpassa gärna materialet och fördela eventuellt frågorna bland grupperna.

Följande frågor är indelade i kapitelordning.

Inledning

- Vad tänker du på när du hör ordet salt?

Vad är salt?

- Vad är natriumklorid för något?
- Vilka andra sorters salt finns det?

Salt i din kropp

- Vad har saltet i din kropp att göra med urhaven?
- Varför behöver kroppen koksalt?
- Hur mycket salt behöver du per dag?
- Varför tror du att vi får i oss för mycket salt?

Var finns saltet?

- Hur har natriumklorid hamnat i havet?
- Vad visas i filmen när man kokar saltvatten?
- Vad är bräckt vatten?
- Hur har saltet hamnat långt nere i marken och högt uppe i bergen?

Att utvinna salt

- Varför har koksalt alltid varit viktigt för oss människor?
- Varför kallades salt för "det vita guldet" förr i tiden?
- Vad är stensalt?
- Vad är vakuumsalt?
- Vad är havssalt?
- Berätta om hur det går till i saltgruvan.
- Berätta om hur saltverket fungerar.
- Vad är saltlake?
- Hur går det till när saltbönder utvinna salt från havet?

Användning av salt

- Ge exempel på hur natrium och klorid används inom industrin.
- Varför saltas våra vägar på vintern?
- På vilka sätt är saltet som strös ut på vägarna, ett miljöproblem?

Sammanfattning

- Vad har du lärt dig av den här filmen?

Uppgifter

- **Gruppuppgift:** Ta reda på mer om salt – varför vi behöver det, hur det utvinns och hur vi använder salt. Gör ett arbete kring det och utgå ifrån en frågeställning. Hitta på en egen frågeställning, eller välj en nedan.

Exempel på frågeställningar:

- Var kommer vårt salt ifrån? Vilket salt brukar ni ha hemma? Ta reda på var och hur detta salt utvinns och kommer till ditt bord.
- Varför får vi i Sverige i oss mer salt än vi ska? Undersök varifrån överskottet av salt i vår konsumtion kommer.
- Vad använder vi människor natriumklorid till? Undersök mer om hur natriumklorid används i olika industrier och vilka vardagliga saker som innehåller natriumklorid.
- Varför har salt varit en så viktig handelsvara historiskt? Ta reda på mer om vad saltet har använts till genom tiderna.

Leta information på internet, i böcker och i tidskrifter. Presentera arbetet som en uppsats, en hemsida, en film eller som en vägg/serietidning.

